

seria ben defensable incloure en aquest grup *Sossagarre*,¹ analitzant-lo SU-SAGARR 'pomerar fogós, sobreabundant'; o qui sap si amb un sentit pejoratiu, a la manera de noms de planta com *figuera infernal*.

¹ «honor» donat a la Seu d'Urgell contra la voluntat de Ramon d'Aristot, en doc. de 1166 (*Cart. SdUrg.*, docs. 3 i 4 bis), i un cop *Sossagarri*, citat junt amb *Boxadera*. La terminació *-garri*, coincideix tan perfectament amb aquest sufix molt productiu en basc, en el sentit de «producte de», 'apte per a', que fa pensar si hem de descartar-ho de *sagarr* i analitzar *sossa*- (cf. *sugarri* «combustible» etc.); però llavors què seria el *-sa*- intermedi?, cf. *susara* «celo de las vacas», *susaldu* «entrar en celo», *susker* «lagarto», *suskandela* «lagartija». No sembla relacionable amb l'element *sosin* de les inscripcions ibèriques, ni amb el nom del poble de *Susin*, agre. d'Oliván, prop de Sabiñánigo.

Suagres, V. *Montsagre*

SUAI i BENESSUAI

Noms de llocs valencians.

benesuai anoto a la Vall d'Ebo (xxxiv, 148.10). Cavanilles (II, 206) reporta *Benisuay* amb 30 veïns; SSiv. dona *Benisuay*, només a l'art. *Ebo* (p. 220), com un dels 5 poblats de la vall, únic que no ha desaparegut, junt amb «*Villain* o *Villars*» que hi seria molt immediat (= *Bisbilan* de Cavanilles); no figura en el cens de 1609: Lapeyre, en els de 1563 i 1602 hi troba 6 o 12 cases de moriscos. Cavanilles, seguit per SSiv. i Lapeyre, li dona una variant *Benixuart* com antiga, que deu ser error de còpia per *Benixuar*, sense la *-t*.

ETIM. *suyáir* és el dim. (de formació normal), de l'ar. *súr*, la denominació de 'muralla' en l'àrab general i també l'hispanic («*murus*» *RMa*, 485); doncs, *ben-ás-suyáir* 'el de la muralleta', amb reducció de *-áir* > *-ai* en la forma general, o bé reducció a *-ár* en la forma transmesa per Cavanilles i els altres. De *as-suai* tot sol ve, com diu Asín (*Contr.*, 81) un despoblat *Azuer* de la prov. de Saragossa.

D'aquest simple, també *Hort de Suai*, pda. d'Alcàsser (xxx, 197.16); i «*Callejón Suay*», en el distr. IV de la ciutat de València; i el cognom *Suay* registrat per Mtz. Aloy (*Rev. Val.* I, 163), corrent a tot el P. Val., des de l'Horta cap al Sud (etim. errònia i confusa en *AlcM*).

SUAL i SUALES

Suales, sembla haver existit amb el significat de 'balma' en els nostres Pirineus centrals, provinent del ll. *sŭbāla* 'aixella', que va donar l'aranès *soala* 'balma' i altres descendents locals gascons, aragonesos, andalusos i potser alpins, que vaig estudiar en *Top. Hesp.* I, 360; II, 123, 161, 162. Krüger va recollir a

Boí *suales* 'empostissat del trebol damunt l'era' (*Hochpyr.* C. II, 238).

Sual sembla haver tingut un tal sentit a l'Urgellet segons un parell de noms del *Spill* de Castellbò (a. 1518): La boga o termenal de La Bastida d'Hortons «puge anlà amont, al *sual* de la Plana d'En André de la Serqueda de Campasols»; «Serra del *sual* de la Xantagosa» damunt Estamariu (f° 98r; cf. ed. Baraut, p. 81); i més context s. v. *viaró* (*VIA*), segons els quals sembla haver designat una sobalma o el seu prominent marge de baix.

Cf. encara *Soval*, nom del cim més alt de la Serra de la Llacuna, a l'Alt Penedès (1955): aquesta serra, de la banda de la Llacuna presenta aspecte encinglerat, recordo del cert (i crec recordar-hi prominències). Cf. el (2) de l'art. *Sòvol*.

Suanya, V. *Soanyes Subarra* (mar.), nota a *Sovarra Subauma*, V. vol. I, 265

SUBENUIX

Ribera de ~, i *Pic de Subenuix*, un dels més grans gegants de la regió, escarpadíssim cap al cim, 2949 alt.; forma el trifini entre les tres altes valls de Pallars i Ribagorça: Cabdella, Espot i vall de Boí. Però, com sol passar, el pic ha pres nom de la ribera, que davalla del llac del pic i de l'Estany de *Subenuix* —2290 alt.— a desaiguar a l'Estany de Sant Maurici (la grafia *Subenulls* de mapes i guies és un disbarat, sense base en la llengua antiga ni moderna). Des de 1932 sento aquest nom amb la pron. *subinúis*, més general en el vessant pallarès, o *subenúis* a la banda de Boí. Veg. una fotografia del gran pic des de la cara Nord en el BCEC juny 1912.

El nom deu referir-se a l'important pontarró pel qual el camí ral del Portarró d'Espot travessa el riu de *Subenuix*, uns 300 m. per alt de l'estany de *St. Maurici*: lloc cabdal de la ribera, que és natural que servís de base per al nom. Vindrà, doncs, en definitiva del bc. *çubi*, designació dels ponts, en basc, en tots els dialectes i fases de la llengua. La terminació ací pot venir de contracció de *oe* 'jaç', 'jaça, pleta', que passant a *oi*, dona *-ui* segons la fonètica històrica catalana:

ÇUBI-NO-OI donava *subenúis*; en estendre's el nom del pontarró i rodalia immediata, als altres rodals de la ribera se'n féu el plural *subenúis* canviant *-uis* en *-uís*, com veiem en molts casos. Amb la terminació *-no* es formen els diminutius bascos. Com que es tractava d'un mer pontarró, no d'un pont gran (com en el *çubi* que veiem a la base de *Suert* i *Sort*: *E.T.C.* I, 202 ss.), i, doncs, el diminutiu *çubino* el que escau més aquí.¹

Hí ha molts exs. d'aqueixos plurals en *-uis* > *-uix*: *-uix*: *Costuix* a la Vall Ferrera, *Contraix* < *Contrais* VALLIBUS CONTRARIIS a la vall de St. Nicolau, *Tarruix*, pda. de Castanesa (XIX, 142). I damunt *-uix* sovint es fa una nova pluralització en *-uixos*: a Ribera es diuen